

**KÖZÖSSÉGSZERVEZÉS BA (Humánfejlesztés és kulturális közösségszervezés szakirány)
ZÁRÓVIZSGA**

2020/2021-es tanév tavaszi félév

A közösségszervezés BA záróvizsga két részből áll:

1. Az első rész a szakdolgozat megvédése. A hallgató szakdolgozatát prezentáció keretében mutatja be. A prezentáció időtartama maximum 10 perc lehet.
2. A záróvizsga második része az alábbi tételsorból húzott tétel kifejtése. A felelet célja, hogy a bizottság meggyőződjön arról, hogy a hallgató képes átlátni a közösségszervezés és a képzés humánfejlesztés és kulturális közösségszervezés szakirányainak főbb kérdéseit, integrálni a megszerzett ismereteket.

TÉTELEK

TÖRZSANYAG TÉTELEI			
	A tétel címe	Kulcsszavak	Ajánlott szakirodalom és felhasználható források[1]
1.	A filozófiai szemlélet változásai és a tudománykép	filozófia, megismerés, posztmodern, klasszikus műveltség	<ul style="list-style-type: none"> • Bloom, Allan (2008): Az amerikai szellem bezáródása. Felsőoktatási Műhely, 2008/III. 41-53. • Lyotard, Jean-Francois (1993): A posztmodern állapot. In: Habermas–Lyotard–Rorty: A posztmodern állapot. Századvég. 1-145. • Sokal, Alan – Bricmont, Jean (2000): Intellektuális impostorok. Typotext kiadó, Budapest.
2.	A kultúraközvetítés főbb történeti és funkcionális változásai a 20. században	polgári nyilvánosság, kultúrpolitika, művészet, vallás, kultúraközvetítés intézményrendszere	<ul style="list-style-type: none"> • Romsics Ignác (2000): Magyarország története a XX. században, Osiris. 88-100., 206-222., 320-335., 359-376., 496-512., 590-599. • Kósa László (2006): Magyar művelődéstörténet. Osiris. • Sári Mihály (2007): A kultúra intézményrendszereinek történeti-funkcionális változásai, PTE FEEK. 11-130., 135-140., 141-155., 155-164.
3.	Az élethosszig tartó tanulás (felnőttképzés) társadalmi és gazdasági környezete	LLL, munkaerőpiac, pénzpiac, válságfolyamat, reálgazdaság, fantomgazdaság	<ul style="list-style-type: none"> • Almási Miklós (2009): Hová tűnt az a rengeteg pénz? Athenaeum Kiadó. • Kispálné Horváth Mária (2017): A felnőttképzés hatása a komfortérzésre. Eduline. • Halász Gábor (2012): Az oktatás az Európai Unióban, Új Mandátum könyvkiadó, Budapest. http://halaszg.ofi.hu/download/Oktatas_europai_integracio.htm • Juhász Erika (2016): A felnőttek képzése és művelődése egykor és ma Magyarországon, Csokonai Kiadó, Debrecen. 78-140

4.	Emberi erőforrások jelentősége és fejlesztése a szervezetben. Az emberi erőforrások jövője	emberi tőke elmélet; emberi erőforrás menedzsment funkciói; tudásmenedzsment	<ul style="list-style-type: none"> • Gáspár László (2000): Bevezetés az emberi erőforrások elméletébe. PTE FEEI, Pécs • Polónyi István (2002): Az oktatás gazdaságtana. Osiris Kiadó, Budapest • Polónyi István (2016): Emberi erőforrásaink 21. százada. Gondolat Kiadó, Budapest
5.	Közművelődés intézményrendszere	közművelődési intézmények típusai, szinterei, szakmai csoportosítása, feladatai, közművelődési szervezetek szakmai működési mechanizmusai, jogszabályi környezete	<ul style="list-style-type: none"> • B. Hegedűs (szerk.) (2018): Útmutató a közművelődési szakterület megújult jogszabályi környezetének alkalmazásához. NMI Művelődési Intézet Nonprofit Közhasznú Kft. Budapest. • 1997. évi CXL. törvény a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről
6.	A menedzsment funkciók és vezetői szerepek megjelenése a szervezetekben	menedzsment, vezetés, menedzsment funkciók, menedzsment szintjei, vezetői szerepek, leader vs. menedzser	<ul style="list-style-type: none"> • Antal Zsuzsanna – Dobák Miklós (2016): Vezetés és szervezés. Akadémiai Kiadó, Budapest • Keczer Gabriella, Sente Béla (2018): Szervezési-vezetési ismeretek, vezetői feladatok a közösségi művelődésben. Nemzeti Művelődési Intézet. https://nmi.hu/tudastar/tudastar-a-kozossegi-muvelodesben/ • Bartók István – Czakó Erzsébet (2013): Nemzetközi vállalatok és menedzsment. Eduтус Főiskola, Tatabánya https://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/20110046_nemzetkozi_vallalatok_es_menedzsment/SCO1/Launch.html
7.	A szervezeti kommunikáció: Verbális és non-verbális kommunikáció funkciói, szinterei és fajtái	szervezeti kommunikáció modelljei, vertikális, és horizontális kommunikáció, kommunikációs zavar, manipuláció, infokommunikációs technológiák alkalmazásának előnyei és hátrányai	<ul style="list-style-type: none"> • Forgó Sándor (2011): A kommunikációelmélet alapjai. Eszterházy Károly Főiskola. • Deák, Csaba és Tóthné Kiss, Anett (2012): Zavarok a vállalatok/szervezetek kommunikációs folyamatában. In: A vállalati kommunikáció vizsgálatának nyelvészeti és interkulturális aspektusai. Miskolci Egyetem, Miskolc, pp. 37-54.
8.	A közösségfejlesztés szociológiai alapjai	szocializáció, társas interakció, kultúra, csoportok és szervezetek, kiemelt demográfiai csoportok, mobilitás, migráció, szegénység, egyenlőtlenség	<ul style="list-style-type: none"> • Antony Giddens (2008): Szociológia. Osiris Kiadó. Budapest. https://drive.google.com/file/d/0B0cDKX5PwfTsMmQ3MmQ1NjUtNmQ3OC00N2E5LTk3MTItZmU5ZThmN2M2Yzg0/view?pli=1 • Andorka Rudolf (2006): Bevezetés a szociológiába Osiris Kiadó. Budapest http://www.szociologia.eu/sites/default/files/hir_csatolmanyok/andorka_bevezetes_a_szociologiaba.pdf

9.	A harmadik szektor szerepének értelmezései	nonprofit elméletek, társadalmi tőke értelmezései (Granovetter,- Coleman,- Bourdieu,- Putnam-, Fukuyama-); a civil – nonprofit szektor kialakulása, értelmezése, szerepe, erősödése	<ul style="list-style-type: none"> • Elméleti keretek. In: Nagy Ádám, Nizák Péter, Vercseg Ilona (2014): CIVIL TÁRSADALOM-NONPROFIT VILÁG. Kiadó: Új Ifjúsági Szemle Alapítvány. 13-37. https://mek.oszk.hu/18600/18693/18693.pdf • Márkus Edina (2016): Amikor a harmadik az első. A civil szektor többféle nézőpontból. http://mek.oszk.hu/16400/16430/16430.pdf • Arapovics Mária (2011): A közösség tanulása. ELTE Az élethosszig tartó Művelődésért Alapítvány, Budapest. http://www.muvelodesert.hu/sites/default/files/attach/akozossegtanulasa.pdf
10.	A közösségfejlesztés elméleti kérdései	ember és közösség, közösség és társadalom, civil társadalom, állampolgári részvétel, kapcsolatok, hálózatok	<ul style="list-style-type: none"> • Vercseg Ilona (2018): Közösségelmélet. Közösségfejlesztők Egyesülete. Budapest. http://www.kka.hu/Kozossegi_Adattar/Azadatt.nsf/cb64d6a7ffe532248525670c0080efa5/b43cc0ddd72bbddfc125827c00611729/\$FILE/Parolafuzet_Vercseg_2018_k%C3%A9sz.pdf • Vercseg Ilona (2011): Közösség és részvétel. ELTE Szociális Munka és Szociálpolitikai Tanszék. Budapest.
11.	A közösségfejlesztési folyamat alapelvei, módszerei	közösségi tervezés folyamata, közösségfejlesztés fázisai, közösségfejlesztés módszerei, közösségi beavatkozás	<ul style="list-style-type: none"> • Arapovics Mária, Vercseg Ilona (szerk.): 2017: Közösségfejlesztés módszertani útmutató. Szabadtéri Néprajzi Múzeum, Múzeumi Oktatási és Módszertani KP; NMI Művelődési Intézet Nonprofit Közhasznú Kft.; Országos Széchényi Könyvtár, Budapest. https://cselekvokozossegek.hu/wp-content/uploads/CSK_utmutato_kozossegfejlesztés_online_2017_0331.pdf • Vercseg Ilona (2004): Közösségfejlesztő leckék kezdőknek és haladóknak. Módszertani füzet. http://www.kka.hu/Kozossegi_Adattar/Azadatt.nsf/02001425b1246fe38525664000665c75/c25665214fdbda8ec1256f1800529729?OpenDocument • Arapovics Mária (szerk.) (2019): A közösségfejlesztés és a kulturális közösségfejlesztés gyakorlata. Módszertani útmutató, gyakorlati kézikönyv. Szabadtéri Néprajzi Múzeum – NMI Művelődési Intézet – Országos Széchényi Könyvtár https://cselekvokozossegek.hu/wp-content/uploads/K%C3%B6z%C3%B6ss%C3%A9gfejleszt%C3%A9s_crop_webre-1.pdf
12.	A civil - nonprofit szektor hazai jellemzői, jogszabályi környezete	nonprofit szektor statisztikai adatai, civil törvény, önkéntes törvény	<ul style="list-style-type: none"> • Központi statisztikai Hivatal (2021): A nonprofit szektor legfontosabb jellemzői 2019-ben. KSH, Budapest https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/stattukor/nonprofit/2019/index.html

			<ul style="list-style-type: none"> • 2011. évi CLXXV. törvény az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=A1100175.TV • 2005. évi LXXXVIII. törvény a közérdekű önkéntes tevékenységről https://net.jogtar.hu/getpdf?docid=a0500088.tv&targetdate=&printTitle=2005.+%C3%A9vi+LXXXVIII.+t%C3%B6rv%C3%A9ny
13.	Az önkéntes tevékenység szerepe a tanulásban, valamint az ön – és szervezeti fejlesztésben	önkéntesség fogalma, és jogszabályi háttere, az önkéntes tevékenységek típusai, nemzetgazdasági jelentősége, az önkéntes tevékenységében rejlő tanulási és fejlesztési lehetőségek	<ul style="list-style-type: none"> • Csordás Izabella (szerk.) 2017: Gyakorlati útmutató intézményi önkéntes programok létrehozásához és működtetéséhez. 203 p. Szentendre: Szabadtéri Néprajzi Múzeum, 2017. https://cselekvokozossegek.hu/wp-content/uploads/CSK_utmutato_onkentesseg_online.pdf • Önkéntes Központ Alapítvány: <i>Mi az önkéntes portfolió?</i> http://www.onkentes.hu/cikkek/kompetencia-portfolio • 2005. évi LXXXVIII. törvény a közérdekű önkéntes tevékenységről https://net.jogtar.hu/getpdf?docid=a0500088.tv&targetdate=&printTitle=2005.+%C3%A9vi+LXXXVIII.+t%C3%B6rv%C3%A9ny • Ponyi-Arapovics-Bódog (szerk.): Magyarországi múzeumok, könyvtárak és közművelődési intézmények reprezentatív felmérése. Budapest. 2019. Önkéntesség: 2.6; 3.6;4.6. fejezetek: 43-48, 88-92., 131-135. cselekvokozossegek.hu/tudastar/kutatasi-jelentesek/

HUMÁNFEJLESZTŐ SZAKIRÁNY TÉTELEI

	A tétel címe	Kulcsszavak	Ajánlott szakirodalom és felhasználható források[1]
14.	Felnőttképzés a 21. században	Felnőttképzés; felnőttképzést érintő európai uniós dokumentumok és stratégiák; felnőttképzés jogszabályi keretei	<ul style="list-style-type: none"> • Loboda Zoltán (2017): A nemzetközi felnőttoktatási politika változása és az UNESCO In: Opus et Educatio. Vol 4, No 4 (2017) 15.szám http://opuseteducatio.hu/index.php/opusHU/article/view/227/367 • Halász Gábor (2012): Az oktatás az Európai Unióban, Új Mandátum könyvkiadó, Budapest. http://halaszg.ofi.hu/download/Oktatas_europai_integracio.htm • Oktatás és képzés 2020 stratégiai keretrendszer http://oktataskepzes.tka.hu/hu/oktatas-es-kepzes-2020-strategiai-keretrendszer • 2013. évi LXXVII törvény a felnőttképzésről

15.	Szakképzés a rendszerváltás után, új kihívások napjainkban	OKJ; szakképzés jogszabályi keretei; szakképzési stratégia	<ul style="list-style-type: none"> • Szakképzés 4.0 Stratégia https://www.nive.hu/Downloads/Hirek/DL.php?f=szakkepzes-4.0.pdf • Oktatás és képzés 2020 stratégiai keretrendszer http://oktataskepzes.tka.hu/hu/oktatas-es-kepzes-2020-strategiai-keretrendszer • 2011. évi CLXXXVII. törvény a szakképzésről (2019. évi módosítás)
16.	A tanulástámogatás főbb módszertani kérdései felnőttkorban: a tervezés, megvalósítás és értékelés modelljei, kapcsolódási pontjai alapozva a felnőtt tanulási sajátosságokra	felnőttek tanulása, tanulási igényfeltárás, autonóm tanulás/oktatás a 21. században, a tanulási/oktatási folyamat tervezése, tanulástámogató stratégiák és módszerek, online tanulás/oktatás	<ul style="list-style-type: none"> • Scales, Peter (2018): Teaching in the lifelong learning sector. Open University Press. • Benedek András, Koltai Dénes, Szekeres Tamás, Vass László (2008): A felnőttképzés módszertani kérdései. NSZFI, Bp. • Kraiciné Szokoly Mária, Csoma Gyula (2012): Bevezetés az andragógia elméletébe és módszertanába. Budapest. • Dirksen, Julie (2016): Design for how people learn. New Riders.
17.	Humánfejlesztés módszerei és eszközei	humánfejlesztés az egyén, közösség és társadalom szempontjából; online humánfejlesztés; motiváció és szükséglet; képzés, tanácsadás, mentorálás, coaching	<ul style="list-style-type: none"> • Kraiciné Szokoly Mária, Csoma Gyula (2012): Bevezetés az andragógia elméletébe és módszertanába. Budapest. • Nemeskéri Gyula – Fruttus István Levente (2001): Az emberi erőforrás fejlesztésének módszertana. Ergofit Kft. Budapest. • Karoliny – Poór (2003): Személyzeti/emberi erőforrás menedzsment kézikönyv. KJK-Kerszöv, Budapest.
18.	Felnőttképzési projektek tervezése és menedzselése	felnőttképzési projektek jellemzői, projekttervezés folyamata, projektcélok és eredmények, projektmenedzsment feladatai, projektkommunikáció, minőségbiztosítás, PDCA	<ul style="list-style-type: none"> • Henczi Lajos – Murvai László (2012): Projekttervezés és projektmenedzsment. Saldo Zrt., Budapest • Görög Mihály (2007): Általános projektmenedzsment. Aula Kiadó, Budapest • Tanácsok hatékony disszeminációhoz. Tempus Közalapítvány, Tudástár https://tka.hu/tudastar/363/tanacsok-a-hatekony-disszeminaciohoz

19.	A kompetenciafejlesztés lehetőségei egyéni szinten	kompetencia, kulcskompetencia; fejlesztés folyamata, szempontjai, határai egyéni és szervezeti fejlesztési célok összehangolása	<ul style="list-style-type: none"> • Rudas János (2016): Delphi örökösei. Oriold és tsai Kft. • Rudas János (1999): Önismereti csoportok. Animula Kft. • Az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges kulcskompetenciák (2009) https://ofi.hu/tudastar/nemzetkozi-kitekintes/egesz-eleten-at-tarto • Henczi L. – Zöllei K. (2007): Kompetenciamenedzsment. Budapest: Perfekt Gazdasági Tanácsadó, Oktató és Kiadó Zrt. https://saldokiado.hu/assets/res/download/_kompetenciamenedzsment.pdf
-----	---	--	---

KULTURÁLIS KÖZÖSSÉGSZERVEZŐ SZAKIRÁNY TÉTELEI

	A tétel címe	Kulcsszavak	Ajánlott szakirodalom és felhasználható források[1]
14.	Kutatások a kultúrában és közösségi művelődésben Magyarországon. Egy választott kutatás eredményeinek bemutatása.	kutatási problémakör azonosítása; alkalmazott kutatómódszertan a kultúra kutatásokban, kutatási eredmények feldolgozása és kommunikációja	<ul style="list-style-type: none"> • Márkus Edina: Közművelődés és felnőttképzés a statisztikák tükrében. Kulturális Szemle. 2014. 2. szám http://www.kulturalisszemle.hu/2-szam/hazai-tudomanyos-muhely/markus-edina-kozmuevelodes-es-felnottkepzes-a-statisztikak-tukreben • Juhász Erika, Kenyeres Attila Zoltán: A kulturális tanulás esetei. Kulturális Szemle. 2018. 2. szám http://www.kulturalisszemle.hu/10-szam/nemzetkozi-kitekintes/juhasz-erika-kenyeres-attila-zoltan-a-kulturalis-tanulas-esetei • Arapovics-Ponyi-Bódog (szerk): Kulturális közösségfejlesztési folyamatok vizsgálatai Magyarországon. SZNM MOKK-NMI Művelődési Intézet-OSZK. Budapest, 2019. 5-19. Vezetői összefoglaló az elvégzett kutatásokról. https://cselekvokozossegek.hu/tudastar/kutatasi-jelentesek/ • Ponyi László: Közművelődési intézmények reprezentatív felmérésének eredményei. In (szerk: Ponyi-Arapovics-Bódog: Magyarországi múzeumok, könyvtárak és közművelődési intézmények reprezentatív felmérése. SZNM MOKK-NMI Művelődési Intézet-OSZK. Budapest, 2019. 19-65. • https://cselekvokozossegek.hu/tudastar/kutatasi-jelentesek/ • Csizmadia Szilárd – Győri Szabó Róbert – Kovács Norbert: Idősek és az internetes kultúra. Kulturális Szemle. Online Tudományos Folyóirat. 2014. évi 2. sz.

			<ul style="list-style-type: none"> • http://www.kulturalisszemle.hu/2-szam/hazai-tudomanyos-muhely/csizmadia-szilard-gyori-szabo-robert-kovacs-norbert-idosek-es-az-internetes-kultura.
15.	Közművelődési szervezetek és intézmények működése napjainkban	kulturális, jogi alapismeretek/ intézmények és közösségi szintek típusai/ alapszolgáltatások/ és főbb tevékenységi típusok a közművelődési statisztika alapján	<ul style="list-style-type: none"> • 20/2018 (VII.9.) EMMI rendelet https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=A1800020.EMM • 1997. évi CXL. törvény a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről • Útmutató a közművelődési szakterület megújult jogszabályi környezetének alkalmazásához. NMI 2018. • Juhász Erika-Gégény János: A közművelődés helyzete és reakciói a koronavírus-járványra. Szín Közösségi Művelődés. 25. évf. 1. szám. http://epa.oszk.hu/01300/01306/00161/pdf/EPA01306_szin_2020_01_39-45.pdf
16.	Modern közmenedzsment a kulturális intézményekben	közmenedzsment fogalma, modelljei teljesítménymenedzsment/ szerződés menedzsment/ stratégiai menedzsment/ programmenedzsment/projekt menedzsment/ minőségbiztosítás a közszektorban	<ul style="list-style-type: none"> • Horváth M. Tamás (2005): Közmenedzsment. Budapest-Pécs, Dialóg Campus Kiadó. ISBN: 963 7296 07 7. • Juhász Erika (szerk.): Projektmenedzsment a kultúrában. 2011, Nyíregyháza, TIT Jurányi János Egyesülete. http://mek.oszk.hu/15300/15331/15331.pdf. ISBN: 978-963-08-1959-6.
17.	A kulturális rendezvényszervezés háttere, főbb lépései	Rendezvények típusai/Rendezvények a gyakorlatban/a rendezvényszervezés folyamata (tervezés, előkészítés, szervezés, lebonyolítás, utómunkálatok) Programterv / forgatókönyv / engedélyezési eljárás / bejelentés / Artisjus / marketing / konferencia / fesztivál	<ul style="list-style-type: none"> • Kenesei Zsófia – Kolos Krisztina (2014): Szolgáltatás marketing és menedzsment. Alinea Kiadó, Budapest ISBN: 978-615-5303-41-8 • Kerülő Judit – Csatlósne Komáromi Katalin (2018) Közösségi események menedzsmentje Tudástár a közösségi művelődésben sorozat 3. kötet Kiadó: NMI Művelődési Intézet Nonprofit Közhasznú Kft. Elektronikus ISBN szám: 978-963-651-511-9 • Herzog Csilla – B. Hegedűs Katalin (2018) Kulturális közösségi marketing és média ismeretek. Tudástár a közösségi művelődésben sorozat 4. kötet Kiadó: NMI Művelődési Intézet Nonprofit Közhasznú Kft. Elektronikus ISBN szám: 978-963-651-512-6

18.	A kultúráközvetítés szinterei a turizmusban, egy kiemelt termék példája	városi turizmus / élményséták vagy vallási turizmus vagy fesztiválturizmus vagy filmturizmus vagy zenei turizmus vagy színházi turizmus keresleti sajátosságai (pl. tartózkodási idő, költési hajlandóság), kínálati sajátosságok (egyedi termékek és szolgáltatók)	<ul style="list-style-type: none"> • Simándi, Sz., Benkei-Kovács, B. (2018) Tudástár a közösségi művelődésben. XII. kötet. Kulturális turizmus. Lakitelek: NMI https://nmi.hu/wp-content/uploads/2019/02/Tud%C3%A1st%C3%A1r-XII.-Kultur%C3%A1lis-turizmus.pdf • Jászberényi, M. (2014, Szerk.) A kulturális turizmus sokszínűsége. Budapest: Akadémiai Kiadó https://mersz.hu/jaszberenyi-a-kulturalis-turizmus-sokszinusege • Magyar, M., Petykó, Cs., Nagy, A. (2019) Szabadulósobák a turizmus és a rekreáció vonzásában. In: Albert Tóth, A. et al. (Szerk.) „Multidiszciplinaritás a turizmusban” – X. Nemzetközi Turizmus Konferencia Tanulmánykötet. Győr: Széchenyi István Egyetem, 21-33. https://idforg.sze.hu/images/10_Turizmus%20Konferencia/Tanulm%C3%A1nyk%C3%B6tetek/Multidiszciplinarit%C3%A1s%20a%20turizmusban%20TANULM%C3%81NYOK.pdf • Irimiás, A. (2015) Filmturizmus. A filmek és televíziós sorozatok turisztikai szerepének és hatásainak geográfiai vizsgálata. Budapest: Akadémiai Kiadó https://mersz.hu/dokumentum/dj214f_1/ • Jászberényi, M., Zátori, A., Ásványi, K. (2016, Szerk.) Fesztiválturizmus. Budapest: Akadémiai Kiadó https://mersz.hu/dokumentum/dj207ft_4
19.	A kompetenciafejlesztés lehetőségei egyéni szinten	kompetencia, kulcskompetencia; fejlesztés folyamata, szempontjai, határai egyéni és szervezeti fejlesztési célok összehangolása	<ul style="list-style-type: none"> • Rudas János (2016): Delphi örökösei. Oriold és tsai Kft. • Rudas János (1999): Önismereti csoportok. Animula Kft. • Az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges kulcskompetenciák (2009) https://ofi.hu/tudastar/nemzetkozi-kitekintes/egesz-eleten-at-tarto • Henczi L. – Zöllei K. (2007): Kompetenciamenedzsmet. Budapest: Perfekt Gazdasági Tanácsadó, Oktató és Kiadó Zrt. https://saldokiado.hu/assets/res/download/_kompetenciamenedzsmet.pdf

Budapest, 2021. április 21.

[1] Az irodalomjegyzék ajánlás. A tételekhez a hallgató más / további irodalmakat is felhasználhat, pl. a képzés során az oktatóktól elektronikusan kapott tanulmányokat. Az irodalomjegyzékben szereplő internetes hivatkozások a 2020 február 4- i állapotot tükrözik